

Asia: VN/26856/2023

## **Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaiksi**

Lausunnonantajan lausunto. Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi ympäristöministeriö pyytää, että lausunto jaotellaan lausuntopyynnössä ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti.

### **Kommentit luvusta 1 Yleiset säännökset**

-

### **Kommentit luvusta 2 Viranomaisten tehtävät**

-

### **Kommentit luvusta 3 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet**

-

### **Kommentit luvusta 4 Maakuntakaava**

-

### **Kommentit luvusta 5 Yleiskaava**

-

### **Kommentit luvusta 6 Asemakaava**

-

### **Kommentit luvusta 7 Vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevat erityiset säännökset**

-

### **Kommentit luvusta 8 Tuulivoimarakentamista koskevat erityiset säännökset**

68 §:n 2 momentissa määritetään, että ellei tuulivoimala sijaitse maakuntakaavassa määritetyllä tuulivoima-alueella, tulee asutuksen ja voimalan välisen etäisyyden olla 8 x voimalan kokonaiskorkeus. Käsityksemme mukaan tämä esitys

- on ristiriidassa Suomen hallituksen tavoitteiden kanssa edistää vihreää siirtymää Suomessa sekä vaarantaa hallituksen tavoitteleman sähkönlisäystarpeen
- koskee erityisesti maakuntakaavankynnyksen alittavia hankkeita. Maakuntakaavoitus kestää useita vuosia, ja tästä johtuen tuulivoimarakentaminen pysähtyy kokonaan osassa Suomea.
- voi johtaa siihen, että etäisyysvaatimus siirtyy myös maakuntakaavoihin
- heikentää kunnan valtaa päättää oman alueensa käytöstä ja käyttää kaavoitusmonopoliaan
- saattaa johtaa siihen, että hanketoimijat pyrkisivät laskemaan tuulivoimaloiden kokonaiskorkeuksia kaavassa, mikä puolestaan voi johtaa teknologisen kehityksen hidastumiseen
- on epätasa-arvoinen muuhun teknologiatoimintaan nähden. Tuulivoiman sijoittamisen perustana on perusteltua säilyttää jatkossakin tapauskohtainen arviointi, kuten muullakin toiminnalla.
- ei perustu vaikutusten arviointiin, eikä esitettyä etäisyyttä ole perusteltu lakiluonnoksessa.
- vähentää huomattavasti hankekohtaisten tarkempien selvitysten painoarvoa
- voi olla ristiriidassa luonnonsuojelullisten tavoitteiden kanssa, sillä se ohjaa hankkeita luonnontilaisemmille alueille

68 §:n 2 momentissa määritetään myös seuraavasti: ”Tilanteessa, jossa osa tuulivoimayleiskaavassa osoitetuista tuulivoimaloista ei sijoitu maakuntakaavassa osoitetulle tuulivoimaloiden alueelle, vähimmäisetäisyyttä olisi noudatettava niiden tuulivoimaloiden osalta, jotka olisivat maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueiden ulkopuolella. Tuulivoimaloiden sijoittumisen tulkinnessa suhteessa maakuntakaavaan olisi kuitenkin aina huomioitava maakuntakaavan yleispiirteisyys.” Haluamme nostaa esiin seuraavat asiat:

- edellä mainittu esitys on ristiriidassa maakuntakaavan yleispiirteisyyden kanssa
- mikäli saman hankkeen alueella oleviin voimaloihin tulee noudattaa eri etäisyyksiä, asettaa tämä osalliset, joista erityisesti maanomistajat eriarvoiseen asemaan ja voi vaikuttaa sosiaaliseen hyväksyttävyyteen.

68 § 3 momentin mukaan edellä mainittua etäisyyttä ei sovelleta, mikäli kaikki edellä mainitun etäisyyden sisällä sijaitsevien asuinkiinteistöjen tai kaavoitettujen asuinrakennuspaikkojen omistajat tai vuokraoikeuden haltijat antavat kirjallisen suostumuksensa hankkeelle. Pyydämme huomioimaan, että

- tuulivoimahankkeet ovat laajoja ja asuinkiinteistöjen omistajia voi olla kymmeniä tai jopa satoja. Edellä mainittu esitys on ymmärrettävissä niin, että yksikin vastustaja riittäisi kumoamaan etäisyysvaatimuksesta poikkeamisen. Tämä on tuulivoimahankkeiden kohdalla siis täysi mahdottomuus.
- kirjallisia suostumuksia pitäisi kerätä kymmeniä tai jopa satoja. Kenen vastuulle näiden kerääminen tulisi ja missä suostumuksia säilytettäisiin?

#### **Kommentit luvusta 9 Aurinkovoimarakentamista koskevat erityiset säännökset**

71 §:ssä on rajattu, että aurinkovoimaa ei saa rakentaa aurinkovoimaosayleiskaavalla merkittävässä määrin metsään. Näkemyksemme mukaan

- kirjaus on epämääräinen ja voi johtaa siihen, että muutoksenhakutuomioistuin joutuu ottamaan kantaa siihen, milloin metsään rakentaminen olisi merkittävää ja milloin ei. Tämä lisää hankekehityksen epävarmuutta merkittävästi.
- pykälää perustellaan hiilinielujen menetyksellä. Se ei silti ole linjassa hallituksen esityksen kanssa, koska sen perusteeksi ei ole esitetty vaikutusten arviointia hiilitaseeseen.
- alueidenkäyttölain siirtymäsäädöksissä ei ole huomioitu nyt ollenkaan aurinkovoimaa. Tulisi määrittää missä vaiheessa hankkeeseen tullaan soveltamaan uutta lainsäädäntöä, ja missä vaiheessa oleva hanke voi edetä nykyisen lainsäädännön mukaan.

#### **Kommentit luvusta 10 Ranta-alueita koskevat erityiset säännökset**

-

#### **Kommentit luvusta 11 Kaavoitusmenettely ja vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa**

-

#### **Kommentit luvusta 12 Asemakaavan ja yleiskaavan laatimisaloite ja asemakaavan ja yleiskaavan laatiminen yhteistyössä**

-

## **Koementit luvusta 13 Merialuesuunnittelu**

-

## **Kommentit luvusta 14 Kansallinen kaupunkipuisto**

-

## **Kommentit luvusta 15 Valtion rajat ylittävät ympäristövaikutukset**

-

## **Kommentit luvusta 16 Pakkokeinot ja seuraamukset**

-

## **Kommentit luvusta 17 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksiantoa koskevat säännökset**

-

## **Kommentit luvusta 18 Muutoksenhaku**

-

## **Kommentit luvusta 19 Kaavan ja muun päätöksen tiedoksiantoa j voimaantuloa koskevat säännökset**

-

## **Kommentit luvusta 20 Erinäiset säännökset**

-

## **Kommentit luvusta 21 Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset**

-

## **Kommentit alueidenkäyttölain muuttamisesta (liitelaki, nimike muuttuu laiksi kaavojen toteuttamislainsi)**

-

## **Kommentit rakentamislain muuttamisesta**

Rakentamislain luonnoksen 46 §:n ensimmäisen momentin toisen kohdan mukaan merkittävänä rakentamisena, jota ei voida viedä eteenpäin suunnittelutarvealueella, pidetään pinta-alaltaan vähintään kymmenen hehtaarin kokoista aurinkovoimalaa. Näkemyksemme mukaan

- esitetty raja ei perustu vaikutusten arviointiin

- kaavoituksessa pitäisi käyttää harkintaa tapauskohtaisesti, ja sen pitäisi perustua alueen muuhun mahdolliseen maankäyttöön sekä näiden yhteensovittamiseen, jossa kaavan laatiminen olisi välttämätöntä.
- tämä esitys on huomattava kiristys nykyiseen sääntelyyn ja oikeuskäytäntöön, jossa suunnittelutarveratkaisulla on pääasiassa voinut edetä YVA-kynnyksen alittavien hankkeiden kanssa
- lisää kaavojen laadintatarvetta ja kuormittaa suunnittelujärjestelmää
- on ristiriidassa hallitusohjelman kanssa: ”Sujuvoitetaan kaavoitus- ja lupaprosesseja ja kevennetään niihin liittyvää menettelyä.”

**Luonnos uudeksi alueidenkäyttöasetukseksi viimeistellään ja siitä pyydetään lausunnot syksyllä 2025. Jos haluatte jo nyt antaa siitä kommentteja niin voitte tehdä sen tässä.**

-

Salminen Riina  
Infinergies Finland Oy